

Jeli dva mladí jezevci z trhu. Vezli na vozíku šest bochníků chleba pro jezevčí rodinu. Tihle dva mladí jezevci byli bratři. Jeden táhl, druhý tlačil. Dokud uháněli po silnici, jelo se jim vesele. Zpívali si, pískali si, ale když zabočili na blátivou lesní cestu, už to tak veselé nebylo. Kola vozíku se bořila do bláta. (Z. Adla: 100 kapek)

Komunikační situace

1. Kdo jsou hrdinové příběhu?
2. O jaký žánr se pravděpodobně jedná?
3. Pokuste se pokračovat ve vyprávění příběhu. Jak se mohlo vyprávění rozvíjet dále?

Syntaktický rozbor

1. Charakterizujte skladebně první větu.
2. Rozdělte ji na část podmětovou a přísudkovou.
3. Určete větné členy v první větě.
4. Na čem je závislé slovo *chleba* a kterým větným členem je?
5. Určete přísudek ve třetí větě a uveďte, o jaký druh přísudku se jedná.
6. Čím je rozvit podmět v této (třetí) větě?
7. Jakým skladebním útvarem je větný celek *Jeden táhl, druhý tlačil*.
8. Které podstatné jméno je vynecháno v obou větách?
9. Určete druh vedlejší věty *Dokud uháněli po silnici*.
10. Z kolika vět se skládá následující souvětí (začínající *Zpívali si...*) a jaké je to souvětí (souřadné či podřadné)?
11. Naznačte schematicky stavbu tohoto souvětí.

Lexikální a slovtvorný rozbor

1. Vysvětlíte význam slova bochník.
2. Proveďte rozbor stavby slova zabočit.
3. Se kterým slovesem souvisí slovo vozík? Jak je slovo vozík utvořeno? (tj. určete slovo základové, formant a alternace).
4. Utvořte co nejvíce příbuzných slov ke slovu *rodina* (alespoň 5).
5. Jak je utvořeno slovo silnice? Uveďte slovo základové a příponu.

Slovnědruhový a tvaroslovný rozbor

1. Určete slovní druh těchto slov v textu: *jeli, pro, tihle, dokud, ale, když, už, to, tak, veselé*.
2. Vyhledejte v textu číslovky a určete jejich druh.
3. Vyhledejte v textu a) přídavná jména, která se skloňují podle tvrdého vzoru, b) přídavná jména, která se skloňují podle měkkého vzoru.
4. Sloveso *jeli* a *vezli* převedte do budoucího času.
5. Uveďte k tvaru *jim* tvar 1. pádu.
6. V kterých pádech čísla jednotného a množného se vyskytuje tvar *jezevci*?
7. V poslední větě vyhledejte sloveso.
8. Určete u tohoto slovesa mluvnické významy.

Rozbor zvukové stránky

1. Vypište všechna slova a slovní spojení obsahující písmeno z; určete, v kterých se vyslovuje zněle, a v kterých jako nezněle [s].

Stylistický rozbor

1. Jak autor vypravuje?
2. Ve větě Dokud uháněli po silnici, jelo se jim vesele. Nahradte podtržený výraz výrazem stejného (nebo co nejbližšího) významu se stejnou funkcí.
3. Charakterizujte jazykové prostředky z hlediska spisovnosti.